

Suora aloiteoikeus nuorisovaltuustolle, valtuustoaloite

KV 15.11.2023 § 115

Puheenjohtaja ilmoitti, että allekirjoittaneet valtuutetut (ensimmäinen allekirjoittaja Thomas Rosenberg) olivat ennen kokousta ilmoittaneet haluavansa jättää seuraavan aloitteen:

Suora aloiteoikeus NUVA:lle

Loviisan NUVA, eli nuorisovaltuusto, perustettiin v 2010 ja on siitä lähtien toiminut tärkeänä loviisalaisnuorten vaikuttamiskanavana. Ja toiminut varsin hyvin. Tämän on moni valtuutettu eri lautakunnissa voinut kokea, sillä NUVA:n edustajat ovat lautakuntatyössä olleet esimerkillisen aktiivisia, ja monin tavoin omilla ehdotuksillaan parantaneet loviisalaisten asioita.

NUVA:lla on edustajansa myös valtuustossa, mutta siellä he istuvat useimmiten hiljaa. Ei siksi, ettei heillä olisi mielipiteitä ja ideoita vaan siksi, ettei heillä juurikaan anneta valtuustotyössä mahdollisuutta saada äänensä kuuluviin. Tapahtuahan suurin osa valtuustotyöstä etukäteen, puolueryhmissä sekä puolueryhmien välisissä keskusteluissa, ja asiat siksi ovat jo pitkälle etukäteen valmiiksi nuijittuja.

NUVA tarvitsisi siksi ehdottomasti, edustajiensa kautta, suoran aloiteoikeuden valtuustossa. Tämä on tavoitteena myös valtakunnallisella tasolla, eli valtakunnallinen NUVA-järjestö toivoo kaikkien paikallisten NUVA-järjestöjen saavan tällaisen oikeuden omissa kunnissaan. Se on myös tärkeänä ehtona NUVA-sertifikaatin saamiselle, ja sellaista taas vaaditaan nuorisoystävällinen kunta-nimityksen saamiseksi. Tällaisia kuntia on Suomessa toistaiseksi aika vähän, eli n. 20. Porvoo on sellaista hakemassa, ja siihen tähtää myös oma Loviisan NUVA, jos mahdollista ensi vuonna.

Loviisan NUVA on sertifikaatin aktiivisella toiminnallaan jo selvästi ansainnut. Viime aikoina tehdyt kyselyt ja tutkimukset ovat osoittaneet, ettei loviisalaisilla nuorilla monilla mittarilla mene kovinkaan hyvin. Parasta mitä voimme asian parantamiseksi tehdä on kuunnella nuoriamme paremmin, ottamalla heidät aidosti enemmän mukaan, kaikilla tasoilla. Myös valtuustossa.

Siksi esitämme, että Loviisan NUVA, valtuustossa olevien edustajiensa kautta, saisi suoran aloiteoikeuden. Tämä ei oikeastaan muuta vaadi kuin pientä hallintosääntöjen muutosta.

Liite nro 2.

Päätös

Kun aloite oli jätetty, lähetettiin se kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi hallintosäännön 133. §:n mukaisesti.

KH 08.01.2024 § 11
1013/00.01.02/2023

Valmistelija

Hallintojohtaja Elina Amnell-Holzhäuser

15.11.2023 on kaupunginvaltuustolle jätetty valtuustoaloite, jossa esitetään suoraa aloiteoikeutta nuorisovaltuuston edustajille kaupunginvaltuustoon. Valtuustoaloite esitetään liitteenä.

Vastaus aloitteeseen

Nuorisovaltuusto on kuntalaissa tarkoitettu vaikuttamistoimielin. Vaikuttamistoimielimet ovat edustamansa ryhmän osallistumis- ja vaikuttamiskanavia ja niiden tehtävänä on välittää edustamansa ryhmän näkemyksiä kunnan päätöksentekoon. Vaikuttamistoimielimet eivät ole kunnan varsinaisia toimielimiä eivätkä käytä päätösvaltaa eikä niille voi siten siirtää toimivaltaa hallintopäätösten tekemiseen. Vaikuttamistoimielimet ovat kuitenkin lakisääteisiä kaupunginhallituksen asettamia toimielimiä. Vaikuttamistoimielinten jäsenet eivät ole kunnan luottamushenkilöitä, eikä jäsenten kelpoisuudesta säädetä laissa.

Kuntalain 26. §:n mukaan nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi kunnanhallituksen on asetettava nuorisovaltuusto tai vastaava nuorten vaikuttajaryhmä ja huolehdittava sen toimintaedellytyksistä. Nuorisovaltuustolle on annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä kunnan asukkaiden hyvinvointiin, terveyteen, opiskeluun, elinympäristöön, asumiseen tai liikkumiseen sekä muissakin asioissa, joiden nuorisovaltuusto arvioi olevan lasten ja nuorten kannalta merkittäviä.

Nuorisovaltuusto tulee ottaa mukaan lasten ja nuorten osallistumisen ja kuulemisen kehittämiseen kunnassa.

Kuntalaissa säädetään nimenomaan nuorisovaltuuston kautta järjestetystä vaikuttamisesta. Nuorisolain mukaisella sääntelyllä edistetään muita nuorten kuulemisen ja osallistumisen tapoja.

Loviisan hallintosäännön 14. §:n mukaan nuorisovaltuusto valitaan vaaleilla ja toimikausi on yksi vuosi. Jäsenten ikä on 13–20 vuotta. Nuorisovaltuuston toimintaa ohjaa kaupunginhallituksen hyväksymä toimintasääntö. Valtuustoaloitteesta ja niiden käsittelemisestä säädetään hallintosäännön 133. §:ssä.

Arvioitaessa nuorisovaltuuston kuntalain 26. §:n mukaisia tehtäviä voidaan aloitteiden ja esitysten tekemisen katsoa kuuluvan nuorisovaltuustolle jo sen tehtävien luonteen vuoksi. Ero tavanomaisten aloitteiden tekemiseen esitetyssä suorassa aloiteoikeudessa on se, että kaikki aloitteet menevät valtuuston käsiteltäväksi ja saavat samantyyppisen käsittelyn kuin valtuustoaloitteet. Suoran aloiteoikeuden myöntäminen nuorisovaltuustolle tukisi nuorisovaltuuston tehtävien hoitamista ja tehostaisi nuorten näkemysten välittymistä kunnan päätöksentekoon. Lakiin perustuvia esteitä suoran aloiteoikeuden myöntämiselle nuorisovaltuustolle ei ole.

Suoran aloiteoikeuden myöntäminen nuorisovaltuustolle edellyttää sen antamista hallintosäännössä. Suora aloiteoikeus nuorisovaltuustolle tulisi siten säätää seuraavan hallintosäännön muuttamisen tai päivittämisen yhteydessä.

Liite nro 2:
Suora aloiteoikeus NUVA:lle, valtuustoaloite

Ehdotus	Kaupunginhallitus hyväksyy omalta osaltaan vastauksen aloitteeseen ja ehdottaa, että kaupunginvaltuusto hyväksyy vastauksen, että aloite johtaa toimenpiteisiin, ja toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.
Päätös	Päätös ehdotuksen mukainen.